

FISTIK AŞILAMA NEDİR?

Aşılama, bir ağacın (anaç) gövdesine ya da dalına başka bir ağacın (kalem) dalının veya tomurcuğunun eklenerek kaynaştırılması işlemidir. Aşı, iki bitkinin dokularının birleşip birlikte büyümesini sağlar. Fıstıkta genellikle "göz aşısı" veya "kalem aşısı" yöntemleri tercih edilir.

Fıstıkta Aşılamanın Faydaları

- Verim Artışı:** Aşılınmış fıstık ağaçları daha kısa sürede meyve vermeye başlar.
- Çeşit Çoğaltma:** Bir ağaca farklı çeşitler eklenebilir.
- Hastalık Direnci:** Sağlam bir anaç kullanılarak bitki hastalıklara karşı dayanıklı hâle gelir.
- İklim Uyumu:** İklimle uygun çeşitler yetiştirilebilir.
- Ekonomik Kazanç:** Daha kaliteli ve yüksek verimli ürünler elde edilir.

Fıstıkta Aşılama Zamanı

Fıstık ağaçlarında aşılama için en uygun zamanlar:

- İlkbahar (Mart-Nisan):** Göz aşısı için en uygun dönemdir.
- Yaz (Temmuz-Ağustos):** Olgunlaşmış sürgünlerin bulunduğu zaman dilimi.
- Sonbahar:** Bazı bölgelerde geç kalem aşısı yapılabilir.

Aşılama İçin Gerekli Malzemeler

- Budama makası:** Temiz ve keskin olmalıdır.
- Aşı bıçağı:** Kaliteli olmalıdır.
- Aşı bandı:** Kalemi veya gözü sabitlemek için kullanılır.
- Sterilizasyon malzemeleri:** Aletlerin temizliği için gereklidir.

AŞILAMA AŞAMALARI

- Anaç ve Kalemin Seçimi:** Sağlıklı ve hastaliksız ağaçlar seçilmelidir. Kalem (aşı dalı), üretken ve istenen çeşitlerden alınmalıdır.
- Kesim ve Hazırlık:** Anaç üzerinde temiz bir kesim yapılır. Kalemin alt kısmı kesilerek uyumlu bir yüzey oluşturulur.
- Aşının Yerleştirilmesi:** Göz aşısı için anaç üzerinde bir "T" kesik açılır, kalem veya göz yerleştirilir. Kalem aşısında, anaç ve kalemin dokuları birbirine tam oturtulmalıdır.
- Bağlama ve Koruma:** Aşı noktası, aşı bandı ile sıkıca sarılır. Dış etkilere karşı koruma sağlamak için üzeri macunla kaplanabilir.
- Kontrol ve Bakım:** Aşının tutup tutmadığı 2-3 hafta içinde kontrol edilmelidir. Yeni sürgünler düzenli olarak izlenmeli ve gereksiz dallar budanmalıdır.

Aşı Tutmadığında Yapılacaklar

- Sebebi Analiz Edin:** Uygun olmayan kesim, yetersiz bağlama veya yanlış zamanlama olabilir.
- Tekrar Deneme:** Aynı sezonda tekrar aşılama yapılabilir.
- Bakımı İhmal Etmeyin:** Aşı yerini temiz tutun ve zararlılara karşı koruyun.

ÇİFTÇİLER İÇİN İPUÇLARI

- İklimle Uygun Çeşitler Seçin:** Bölgenizde en iyi verim sağlayan çeşitlere öncelik verin.
- Aletleri Temiz Tutun:** Enfeksiyon riskini azaltmak için tüm ekipmanları sterilize edin.
- Sabırlı Olun:** Aşı tutma süreci birkaç hafta alabilir.
- Düzenli Sulama:** Aşı sonrası ağacın su ihtiyacı karşılanmalıdır.

**ŞANLIURFA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

**TARIMSAL HİZMETLER
DAİRESİ BAŞKANLIĞI**
TARIMSAL EĞİTİM VE YAYIM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

FISTIK AŞILAMA

FISTIKTA AŞI ÇEŞİTLERİ

T GÖZ AŞISI

T göz aşısı, genellikle Mayıs sonundan Temmuz ortasına kadar sürgün aşısı; Eylül başından Ekim başına kadar ise durgun aşısı olarak yapılmaktadır. Aşı, hâkim rüzgârın estiği yönde, anacın düzgün ve pürüzsüz bir kısmına yapılmalıdır.

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde en uygun aşılama yönü, ağacın kuzeybatısıdır.
- Aşılı fidan üretiminde aşı yerinin topraktan yüksekliği 15–20 cm; çöğürle tesis edilmiş bahçelerde ise 30–40 cm olmalıdır.
- Aşı yapıldıktan sonra, hafif ıslatılmış rafya, plastik aşı bandı, pamuk ipliği veya şerit hâlinde kesilen pamuklu bez ile aşı yeri bağlanmalıdır.
- Aşıların tutup tutmadığı 15–20 gün sonra belli olabilir. Eğer göz irileşmiş, kabarmış, kabuk rengi parlak ve dokunulduğunda yaprak sapı düşüyorsa, aşı tutmuş demektir.

YONGA AŞI

Yonga aşısı için kalemler, durgun dönemde henüz gözler kabarmadan önce alınmalıdır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kalemler Mart ayı başında alınıp muhafaza edilmelidir.

Antepfıstığında yonga aşısı, ilkbaharda bitkinin tepe gözleri patladıktan hemen sonra yapıldığında aşı başarısı yüksek olmaktadır.

Yonga aşıda, odun dokusu ile birlikte kesilen anaç ile gözün en az bir kenarının kabuklarının aynı hizada olmasına dikkat edilmelidir.

Aşı Sonrası Bakım

Aşıdan 20–25 gün sonra aşı bağı gevşetilmelidir. Aşı sürgünleri 20–25 cm olunca aşı bağları sökülerek, aşı sürgünü anaca yatık sekiz biçiminde bağlanmalıdır.

Aşının altından ve üstünden çıkan sürgünlerin bir kısmı temizlenmeli, aşı sürgünü kalınlığının anaç kalınlığına yaklaştığı sonbaharda tırnaklar mutlaka kesilmelidir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNE UYGUN ANAÇ ÇEŞİTLERİ

- **Pistacia vera L.**
Pistacia vera L., antepfıstığı anaç çeşidi olarak kabul edilmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaygın olarak kullanılmaktadır.
- **Pistacia terebinthus L. (Melengiç)**
Pistacia terebinthus L. anacı bodur, genellikle ocaklar şeklinde, boyları 3–4 metreye kadar yetişmekte; kuvvetli kök yapısına sahip olduğundan kayalık, kireçli, taşlı, kurak arazi koşullarında yetişebilen, olumsuz arazi koşulları için kullanılabilecek bir anaçtır.
- **Pistacia khinjuk Stocks (Büttüm)**
Anaç olarak kullanıldığında kalem, anaca göre daha hızlı gelişmekle beraber, Melengiç'e göre aşı bölgesinde çok fazla bir şişkinlik oluşturmamaktadır.

Bu gibi anaç çeşitleri, bu bölgelerde tercih edilmektedir.

TARIMSAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Tel:0 (414) 318 51 00 Fax: 0(414) 316 08 62

Whatsapp : 0530 843 50 78

Yusuf Paşa Mah. 11 Nisan Fuar Cad. No:1

Eyyübiye / Şanlıurfa

www.sanlıurfa.bel.tr